

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Кафедра терапії імені професора П. І. Локеса

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ ТВАРИН

*Матеріали
IV Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції*

15–16 жовтня 2020 року
м. Полтава, Україна

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра терапії імені професора П. І. Локеса

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ ТВАРИН

*Матеріали
IV Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції*

15–16 жовтня 2020 року, м. Полтава, Україна

Е-видання ПДАА

ПОЛТАВА – 2020

УДК 619

ББК 48

С 91

Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 15–16 жовтня, 2020 р. Полтава, 2020. 297 с. [електронне видання]

Збірник містить матеріали наукових доповідей в яких висвітлено результати сучасних наукових досліджень, лікування і профілактики хвороб тварин у напрямках: діагностика і терапія тварин; ветеринарне акушерство, гінекологія; ветеринарна хірургія; ветеринарна фармакологія та токсикологія; фізіологія людини і тварин; паразитологія, ентомологія; гігієна тварин та ветеринарна санітарія; ветеринарно-санітарна експертиза; ветеринарна мікробіологія, епізоотологія, інфекційні хвороби та імунологія; патологія, онкологія і морфологія тварин. Матеріали подано у вигляді тез доповідей проблемно-постановчого, оглядово-аналітичного, узагальнюючого, експериментального та методичного змісту. Авторами матеріалів є викладачі вищих навчальних закладів, науковці науково-дослідних установ, здобувачі вищої освіти, аспіранти, докторанти, слухачі магістратури, представники органів державного і місцевого самоврядування та інших організацій.

Редакційна колегія:

Шатохін П. П., кандидат ветеринарних наук, доцент; *Кравченко С. О.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Супруненко К. В.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Корчан М. І.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Канівець Н. С.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Локес-Крупка Т. П.*, кандидат ветеринарних наук; *Карішева Л. П.*, ст. викладач; *Бурда Т. Л.*, асистент.

Відповідальний за випуск: Н. С. Канівець

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей і повідомлень.

© Полтавська державна аграрна академія, 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

НЕЗАРАЗНА ПАТОЛОГІЯ

Багдасарян Н. Ю., Кучерук М. Д. ГІГІЄНА ДІЙНИХ КОРІВ. НОВІТНІ МЕТОДИ ПРОФІЛАКТИКИ І ЛІКУВАННЯ МАСТИТІВ.....	15
Багдасарян Н. Ю., Палюх Т. А. ЦИСТИТ У КОТІВ.....	16
Баклицька А. С., Дмитренко Н. І. ПАТОГЕНЕЗ КІНЕТОЗУ (ХВОРОБИ РУХУ) У СОБАК.....	17
Барановський О. В., Ковальов П. В., Ковальова Л. О. МОНІТОРИНГ ПОШИРЕННЯ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ПАТОЛОГІЇ У ДРІБНИХ ТВАРИН В УМОВАХ МІСТА ЖИТОМИРА.....	19
Боднар О. О., Керничний С. П., Захаров Ю. Р. СТАН ІМУНОБІОЛОГІЧНОГО ГОМЕОСТАЗУ КОРІВ ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНИХ РОЗЛАДІВ СТАТЕВОЇ ФУНКЦІЇ.....	21
Боднар О. О., Крикливий Н. О. КОМПЛЕКСНА ТЕРАПІЯ СОБАК ЗА ЕКЗЕМИ.....	22
Боднар О. О., Школьник О. В. ЗАСТОСУВАННЯ ПРОТИПУХЛИННОЇ ВАКЦИНИ ПРИ ТЕРАПІЇ СУК З ПУХЛИНАМИ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ.....	23
Борецький Б. В., Гончаренко В. В. ВИВЧЕННЯ ЗАЛЕЖНОСТІ РОЗВИТКУ ПАТОЛОГІЙ ШЛУНКОВО- КИШКОВОГО ТРАКТУ У ТЕЛЯТ В СИСТЕМІ «МАТИ-ПЛІД-ПРИПЛІД».....	25
Бос І. Ю., Карпюк В. В., Ковальова Л. О. РОЗПОВСЮДЖЕННЯ МІЖПАЛЬЦЕВОГО ДЕРМАТИТУ СЕРЕД СОБАК В м. ЖИТОМИР.....	27
Vasilishin O. R., Palyukh T. A. DIAGNOSIS OF EPILEPSY IN DOGS	28
Веремчук Я. Ю. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ТВАРИН.....	30
Воронін Є. Б. ПОШИРЕННЯ ТА КЛІНІЧНІ ОЗНАКИ ОБТУРАЦІЇ СТРАВОХОДУ У ДРІБНИХ ДОМАШНІХ ТВАРИН.....	32
Гаврилів М. В., Палюх Т. А. ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ У СОБАК.....	33
Гоменюк А. В., Немова Т. В. ДІАГНОСТИКА ТА ПРОФІЛАКТИКА ГНІЙНОГО ГЕПАТИТУ У ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ.....	35
Гранат О. В., Костенко С. О. ВПЛИВ ПОРУШЕНЬ КАРІОТИПУ НА РЕПРОДУКТИВНУ ЗДАТНІСТЬ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ.....	36

Кушнір А. В., Желавський М. М. ЩОДО МЕТОДІВ ЛАБОРАТОРНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ КІСТОЗНО-ФІБРОЗНОЇ ХВОРОБИ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ ДРІБНИХ ДОМАШНІХ ТВАРИН.....	93
Левіцька О. О., Кот Т. Ф. КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАХВОРЮВАНЬ ОРГАНІВ РОЗМНОЖЕННЯ САМОК ПТИЦІ...	95
Левіцька О. О., Кот Т. Ф. ПАТОМОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ В ОРГАНАХ РОЗМНОЖЕННЯ ПЕРЕПЛІЛОК ЗА ЖОВТКОВОГО ПЕРИТОНІТУ.....	96
Лоза Ю. В., Палюх Т. А. ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ.....	98
Локес-Крупка Т. П., Бурда Т. Л. ВІКОВА СХИЛЬНІСТЬ СВІЙСЬКОГО СОБАКИ ДО РОЗВИТКУ ГІПОТИРЕОЗУ.....	100
Мазур І. О., Москаленко В. О., Немова Т. В. ДІАГНОСТИКА ГІПЕРТРОФІЧНОЇ КАРДІОМІОПАТІЇ У КОТІВ.....	101
Макарова К. І., Канівець Н. С. ОЖИРІННЯ У КОТІВ (ОГЛЯД).....	102
Максимчук О. В., Палюх Т. А. ЛІКУВАННЯ ХВОРОБИ АДДІСОНА У СОБАК.....	104
Матвійчук А. О., Криворучко Д. І. ФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СНУ ДЕЛЬФІНІВ.....	106
Матвійчук А. О., Маринюк М. О. ДІАГНОСТИКА ТОКСИЧНОЇ ДИСТРОФІЇ ПЕЧІНКИ У СВИНЕЙ.....	107
Машко О. С. ОЦІНКА РІЗНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ПРОФІЛАКТИКИ ОТЕЛЬНОЇ ТА ПІСЛЯОТЕЛЬНОЇ ПАТОЛОГІЇ У КОРІВ.....	108
Машко О. С., Захарін В. В. ЧАСТОТА ЗАТРИМАННЯ ПОСЛІДУ, СУБІНВОЛЮЦІЇ ТА ЕНДОМЕТРИТУ В КОРІВ.....	110
Мельник А. Ю. ДІАГНОСТИКА І ПРОФІЛАКТИКА А-ВІТАМІННОЇ ТА КАЛЬЦІЄ-ФОСФОРНОЇ НЕДОСТАТНОСТІ В КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ.....	111
Михайлович А. Я., Немова Т. В. ДІАГНОСТИКА КОЛЬОК У КОНЕЙ.....	113
Наконечна Л. О. ВПЛИВ ПРИРОДНИХ АДАПТОГЕНІВ НА ГЕМОПОЕЗ І СТИМУЛЯЦІЮ НЕСПЕЦИФІЧНОЇ РЕЗИСТЕНТНОСТІ НОВО- НАРОДЖЕНИХ ТЕЛЯТ.....	115
Наконечна Л. О. СТИМУЛЯЦІЯ НЕСПЕЦИФІЧНОЇ РЕЗИСТЕНТНОСТІ ОРГАНІЗМУ НОВОНАРОДЖЕНИХ ТЕЛЯТ, ХВОРИХ НА АЛІМЕНТАРНУ ДИСПЕПСІЮ ПРОПОЛІСОМ.....	117

2019 роки показав не тільки сезонну динаміку їх прояву, а й збільшення їх кількості у окремі роки. Збільшення частоти виникнення акушерських патологій у зимово-весняну пору ми пов'язуємо із порушенням обмінних процесів у організмі корів, довготривалим прив'язним утриманням, погіршенням годівлі, масовими отелами, що супроводжується втратою контролю за санітарним станом приміщень сухостійного і родильного відділень і ймовірністю пасажування мікрофлори.

Література

1. Фізіологія та патологія розмноження великої рогатої худоби / Калиновський Г.М. та ін. – 3-є вид., перероб і допов. Житомир: ФОП Євенок О.О., 2020. 500 с.
2. Полянцев Н.И., Подберезный В.В. Ветеринарное акушерство и биотехника репродукции животных. Ростов-на-Дону: Феникс, 2001. 480 с.
3. Нежданов А.Г. Физиология и патология родов и послеродового периода у сельскохозяйственных животных: Лекция. Воронеж: ВГАУ, 1991. 40 с.
4. Яблонський В. А. Практичне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення з основами андрології. Київ: Мета, 2002. 159 с.
5. Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології / В. А. Яблонський та ін. / За редакцією В. А. Яблонського та С. П. Хомина. Підручник. Вінниця: Нова Книга, 2006. 592 с.

УДК 619:616.391-056.4-071/084:636.5.612:392.4/.63

Мельник А. Ю., кандидат ветеринарних наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква

e-mail: andrii.yu.melnyk@btsau.edu.ua

ДІАГНОСТИКА І ПРОФІЛАКТИКА А-ВІТАМІННОЇ ТА КАЛЬЦІЄ-ФОСФОРНОЇ НЕДОСТАТНОСТІ В КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ

Вітаміни А і D додаються до раціонів курчат-бройлерів, щоб забезпечити їх фізіологічну потребу у формуванні кісткової тканини. Швидкі темпи зростання сучасних кросів бройлерів часто асоціюються із порушенням ремоделінгу кісткової тканини [1, 2]. Зростаючі дози ретинолу і холекальциферолу, а також використання більш доступних джерел їх застосування, направлені на попередження хвороб кінцівок, збільшення виходу їстівних частин туші, а також поліпшення м'ясної продуктивності птиці [3]. У практичних умовах, зниження витрат кормів при збереженні продуктивності птиці на високому рівні з мінімальним забрудненням навколишнього середовища є серйозною проблемою для нормування раціонів птиці [4]. У зв'язку з цим, фосфор (Р) є живильною речовиною для ґрунтів і це є проблематичним [5].

Мета роботи – дослідити профілактичну дію та вплив водорозчинного вітамінного препарату «РОСТ» на стан А-вітамінного та кальціє-фосфорного обмінів у курчат-бройлерів.

Матеріали та методи досліджень. У роботі було використано 20 курчат-бройлерів 21- та 30-добового віку кросу Cobb-500, поділених на дві групи – контрольну та дослідну по 10 голів у кожній. Упродовж дослідів вивчали годівлю птиці, інтенсивність приростів до фази продуктивного періоду, проводили клінічне дослідження та аналізували біохімічні показники сироватки крові.

Результати досліджень та їх обговорення. Біохімічне дослідження сироватки крові клінічно обстеженого поголів'я 21-добового віку показало, що вміст загального протеїну становив $38,0 \pm 2,53$ г/л (Lim–25,4–51,5). Метаболізм вітаміну А характеризувався зниженням його вмісту до $47,1 \pm 2,35$ мкг/100 мл (за норми 150–200 мкг/100 мл) з мінімальними і максимальними значеннями в групі від 22,5 до 62,4 мкг/100 мл. Вміст каротину становив

67,0±4,43 мкг/100 мл (Lim 41,7–82,5).

За дослідження мінерального обміну було відзначено, що концентрація загального кальцію була в межах від 2,34 до 3,76 ммоль/л (2,84±0,08 ммоль/л). Фізіологічну дію в організмі проявляє іонізований кальцій, вміст якого складав 1,17±0,04 ммоль/л (41,2 % від загальної кількості; Lim – 0,92–1,28 ммоль/л). Не виключаємо, що це призвело до появи слабкості кінцівок, оскільки в сироватці крові птахів з клінічно вираженими ознаками цієї патології загальний вміст кальцію дорівнював – 2,21±0,07 ммоль/літр. Концентрація неорганічного фосфору знаходилася в межах нижньої межі нормативних значень – 1,53±0,06 ммоль / л (Lim 1,37–1,85). Водночас концентрація загального магнію була низькою для бройлерів під час інтенсивного росту – 1,15±0,05 ммоль/л. У сироватці крові однієї голови його рівень становив – 0,91 ммоль/л. Більш широкий діапазон коливань мала активність загальної лужної фосфатази – 1352,5–1746,8 Од / л із середнім значенням 1562,2±38,1 Од/л.

Результати клінічних та біохімічних досліджень спонукали вжити наступні комплексні профілактичні заходи. По-перше, до складу раціону додали вапняк та крейду. За добовою лікувальною потребою доза на голову курчати становила 7 г: 2,31 г кальцію забезпечував вапняк, а решта (1,49 г) – крейда.

Наступним етапом ветеринарних заходів було, окрім підгодівлі мінералами, застосувати водорозчинну форму вітамінів А, D₃ і Е – «РОСТ» у дозі 1 мл на 1 літр води. Так, щодобово на голову птиці додатково надходило вітаміну А – 3000 МО, вітаміну D₃ – 1000 МО та вітаміну Е – 2,3 мг.

Після закінчення профілактичних заходів повторно було проведено клінічне дослідження та аналіз біохімічних показників сироватки.

Біохімічне дослідження сироватки 29-добових птахів показало, що вміст вітаміну А становив 117,3±8,7 мкг/100 мл (Lim 85,4–128,7). Це на 21,3 % більше (p<0,05), ніж у контрольній групі (96,7±2,4 мкг/100 мл; Lim 81,4–107,6). Однак, слід зазначити, що концентрація ретинолу не була відновлена до норми (150–200 мкг / 100 мл), що, мабуть, пов'язано з короткотривалим (7 днів) вживанням вітамінного препарату або інтенсивною стимуляцією метаболізму вітаміну А у курчат-бройлерів.

Під час дослідження мінерального обміну відмічали вірогідне (p<0,05) збільшення (+12,4 % порівняно з контролем) вмісту загального кальцію у птиці дослідної групи, яке становило 3,12±0,19 ммоль/л (Lim 2,21–3,88). Згодовування вапняку у зазначених концентраціях не суттєво змінило концентрацію його іонної форми в сироватці крові, яка незначно коливалася (0,87–1,31 ммоль/л) і становила 1,08±0,03 ммоль/л. Це ще раз підтверджує стабільність іонної фракції кальцію навіть за додаткового введення в раціон легкозасвоюваних мінералів. Збільшення вмісту кальцію в сироватці крові, ймовірно, пов'язане зі збільшенням рівня його фракції, яка пов'язана з карбонатною, фосфорною та лимонною кислотами.

Поряд зі збільшенням концентрації загального кальцію спостерігалось збільшення (p<0,05) вмісту загального магнію – 1,36±0,07 (Lim 0,98–1,67), що на 18,2 % більше, ніж у курчат контрольної групи (1,15±0,05 ммоль/л; p<0,05). Вміст неорганічного фосфору та активність загальної лужної фосфатази порівняно з контрольною групою суттєво не змінились і становили 1,54±0,07 ммоль/л (Lim 1,23–1,88) та 1658,6±38,5 (Lim 1053,7–1985,4) Од/л.

Таким чином, комбіноване використання водорозчинного вітамінного препарату «РОСТ» та вапняно-мінеральної суміші у рекомендованих дозах позитивно впливає на клінічний стан 30-добових курчат-бройлерів, підвищує концентрацію в сироватці крові вітаміну А, загального кальцію і магнію відповідно у 1,22, 1,15 та 1,18 рази порівняно з контрольною групою і не впливає на рівень фосфору.

Література

1. Proszkowiec-Weglarz, M., Angel, R. Calcium and phosphorus metabolism in broilers: Effect of homeostatic mechanism on calcium and phosphorus digestibility. Journal of Applied Poultry Research. 2013. Vol. 22, No. 3. С. 609–627.

2. Gehring, C. K., Bedford, M. R., Dozier, J. A. Interactive effects of phytase and xylanase supplementation with extractable salt-soluble protein content of corn in diets with adequate calcium and nonphytate phosphorus fed to broilers. *Poultry Science*. 2013. Vol. 92, No. 7. C. 1858–1869.
3. Li, W., Angel, R., Kim, S. W., та ін. Age and adaptation to Ca and P deficiencies: 2. Impacts on amino acid digestibility and phytase efficacy in broilers. *Poultry Science*. 2015. Vol. 94, No. 12. C. 2917–2931.
4. Olanrewaju, H. A., Miller, W. W., Maslin, W. R., та ін. Effects of light sources and intensity on broilers grown to heavy weights. Part 1: Growth performance, carcass characteristics, and welfare indices. *Poultry Science*. 2016. Vol. 95, No. 4. C. 727–735.
5. Faridi, A., Gitoe, A., France, J. A meta-analysis of the effects of nonphytate phosphorus on broiler performance and tibia ash concentration. *Poultry Science*. 2015. Vol. 94, No. 11. C. 2753–2762.

УДК 636.1.09:616.33

Михайлович А. Я., здобувач вищої освіти ОС «Магістр»

Немова Т. В., кандидат ветеринарних наук, доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

e-mail: foksanna844@gmail.com

ДІАГНОСТИКА КОЛЬОК У КОНЕЙ

Актуальність. Прояв захворювань із симптомокомплексом колік у коней, за даними Національної системи моніторингу здоров'я тварин, США (National Animal Health Monitoring System, USA), складає від 4 до 10 %, причому близько 11 % із них закінчуються летально [5].

Постановка проблеми. Хвороби шлунка і кишок з симптомокомплексом колік включають велику групу різних за походженням і розвитком захворювань, спільним для яких є симптомокомплекс колік. Етіологічними факторами виникнення цих захворювань є наявність гельмінтів в організмі тварин, порушення стану нервової системи, а також недотримання норм утримання, годівлі та експлуатації тварин [1].

До основних симптомів хвороб, що перебігають із симптомокомплексом колік, відносять: непрохідність, біль та коликовий криз.

Найчастішою причиною колік є непрохідність шлунково-кишкового каналу, або ілеус, який може бути переднім, заднім, динамічним або механічним.

Коліковий криз – це реакція тварини на біль, яка проявляється займанням твариною різних неприродних поз з намаганням зменшити прояв болі.

Тихий коликовий криз спостерігається при копростазі і піскових коліках. Гострий коликовий криз розвивається при всіх інших видах, і чим ближче до шлунка локалізується непрохідність, тим бурхливіше він проявляється. Гострий коликовий криз характерний для гострого розширення шлунка, хімостазу, катаральної ентералгії, обтурації кишечника, механічного ілеусу і тромбоемболії брижових артерій.

Методики дослідження. Діагностика коліків у коней ґрунтується на зборі анамнезу, клінічних ознаках, результатах клінічного дослідження тварини, а також даних патологоанатомічного розтину.

При зборі анамнезу необхідно встановити режим і раціон годівлі тварини; поточні профілактичні процедури (щеплення, антигельмінтна терапія); інформацію про наявність хронічних захворювань у тварини; наявність або відсутність вагітності, термін останніх пологів; стан калових мас, час останнього акту дефекації; а також час появи кольок, силу кольок, тимчасові перерви між їх нападами.

При обстеженні тварин з симптомокомплексом колік звертають увагу на клінічні

УДК 619
ББК 48
С 91

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ ТВАРИН

*Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції*

15–16 жовтня 2020 року

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

*ШАТОХІН П. П., КРАВЧЕНКО С. О., СУПРУНЕНКО К. В., КОРЧАН М. І., КАНІВЕЦЬ Н. С.,
ЛОКЕС-КРУПКА Т. П., КАРИШЕВА Л. П., БУРДА Т. Л.*

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ВИПУСК

Н. С. КАНІВЕЦЬ

Комп'ютерна верстка – Н. С. Канівець

Е-видання

ПДАА

Факультет ветеринарної медицини,
кафедра терапії імені професора П. І. Локеса
вул. Сковороди, 1/3
36003 Полтава, Україна
Офіційний сайт – <https://www.pdaa.edu.ua>

© Полтавська державна аграрна
академія, 2020